

Verslag bijeenkomst Rijsenhout – Tennet/Liander – TU Delft

Datum :	19 maart 2018	12:30 uur
Locatie :	SCW Rijsenhout	
Aanwezig:	TenneT	Niels van der Zwet, projectmanager
	Liander	Hans van Cuijk, projectmanager
	Tennet	Ursela Schenninck, communicatiemanager
	Alliander	Itske van Lith, consultant strategisch omgevingsmanagement
	TU-Delft	Eelco de Groot, senior lecturer risk management
	Provincie N-H	Martine v/d Klugt (toehoorder)
	Gemeente Hmeer	Nils Lamme (toehoorder)
	Rijsenhout Zegt NEE	Peter van Veen
	Rijsenhout Zegt NEE	Hans Paar
	Dorpsraad Rijsenhout	Monique Damen

1. Voorstelronde

Dhr. Niels van der Zwet stelt zich voor als projectmanager en budgethouder voor het 'Project Rijsenhout'. Officieel is de naam van het project "A4-zone", maar in het spraakgebruik wordt sinds het basisontwerp de naam 'Rijsenhout' gebruikt. Voor TenneT is en blijft locatie 2a de voorkeurslocatie, aan de voorbereidingen van de bouw op die locatie is dus verder gewerkt..

Mw. Van der Klugt is aangesloten op verzoek van dhr. De Groot. De Provincie heeft veel belangstelling voor burgerparticipatie en daarom is ze graag aanwezig bij deze SIA. Daarbij merkt zij op dat de Provincie m.b.t. het transformatorstation verschillende rollen heeft: Ze heeft aandeel in Liander en acht een goede ontwikkeling van de regio (brede zin) van belang. TenneT/Liander geeft aan dat zij graag had gezien dat haar aanwezigheid vooraf was afgestemd.

Mw. Damen geeft aan dat in de communicatie steeds uitsluitend gesproken wordt over communicatie met de Dorpsraad, maar het zwaartepunt van de communicatie en de eerste lijn hierin ligt vanaf het begin bij bewonerscomité Rijsenhout Zegt NEE. Mw. Damen is in deze vergadering de verbinding met de Dorpsraad.

Dhr. Lamme is op uitnodiging van TenneT namens de Gemeente aangeschoven als toehoorder. Aanwezigheid van de Gemeente is medegedeeld, waarna Rijsenhout heeft gevraagd om vertegenwoordiging met volledig mandaat en niet als toehoorder. Dhr. Lamme geeft aan dat de Gemeente pas gaat handelen als er een initiatief ligt. Ondertussen kijkt de Gemeente "mee in de communicatie en dat gaat goed."

TenneT geeft aan verrast te zijn door de passieve houding van de Gemeente. Dhr Van der Zwet deelde mee dat de gemeente van het begin af aan intensief betrokken is geweest bij het keuzeprocess om tot een geschikte locatie voor een transformatorstation in de A4-zone. De Gemeente heeft destijds ingestemd met de keuze voor locatie 2a dicht bij Rijsenhout.

2. Stand van zaken

Vanaf 6 juni is er een heroverweging gestart (TenneT/Liander).

De Gemeente wil een eigen mening vormen en heeft in december bureau Manios opdracht gegeven tot second opinion. Het resultaat van dat onderzoek wordt in bestuurlijk overleg op 28 maart besproken.

Aandachtspunten bij de heroverweging:

1. Inpasbaarheid 20kV: Technische heroverweging op mogelijkheden bekabeling vanuit locatie 1 naar de gebruikers.
2. Luchtvaartnormen
3. Ruimtelijke impact Rijsenhout

Ad 1

Het idee voor de contra-expertise die de Gemeente samen met de Provincie is aangegaan, is aangedragen door bewoners. De Gemeente heeft hen –in tegenstelling tot daarover gemaakte afspraken– niet aangehaakt bij de contra-expertise. Niet bij de keuze voor het bureau en niet bij de criteria. Over het onderzoek is inhoudelijk ook niets met de bewoners gedeeld.

Ook TenneT geeft aan in deze zaken niet in gekend te zijn door de Gemeente.

In de vergadering laat dhr. Lamme weten dat het onderzoek door bureau Manios zich richt op de veronderstelde problemen met de kabels van locatie 1 naar de gebruikers, de punten die met de Raad zijn besproken, plus de zorgen van bewoners.

Deze kunnen wel worden meegenomen in de conclusies die TenneT/Liander zal trekken. Ze zijn voor de planologisch/juridische afweging niet relevant.

Dhr. Van der Zwet kent de zorgen van de bewoners niet en geeft aan dat deze vanuit de Gemeente niet zijn overgebracht naar TenneT. TenneT gaat uit van de eisen die aan een Goede Ruimtelijke Ordening worden gesteld. Zij kunnen niets bovenwettelijks doen omdat ze tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten moet werken. De autoriteit die hierover gaat is de ACM (Autoriteit Consument en Markt).

Ad 2

Hier wordt onderzoek gedaan naar potentiële verstoringen. Formeel gaat dat alleen over de Kaagbaan. Informeel speelt echter de parallelle Kaagbaan een grote rol. Schiphol zal pas in actie komen als er formele stappen gezet worden. Schiphol geeft ook aan, dat als de parallelle Kaagbaan er komt, dat het transformatorstation dan weg zal moeten.

Ad 3

De netbeheerders hebben hiertoe in de heroverweging visualisaties gemaakt van locaties 2a en 2b, niet van locatie 1.

De prijs daar is 2-3 keer hoger, met name vanwege de grondprijs. De partijen die betrokken zijn bij de grondprijs, sturen niet op de financiële aspecten.

Dhr. Van der Zwet geeft aan dat al bij de ontwikkeling van kassengebieden rekening gehouden moet worden met het plaatsen van een trafostation, voor aanvoer van stroom maar ook voor afvoer van stroom. Dit hoort in een bestemmingsplan te zijn opgenomen.

3. Participatie

Rijsenhout constateert dat de bewoners nog steeds niet gehoord worden.

TenneT wil graag weten wat de zorgen van bewoners dan zijn. Dan kan ze nogmaals uitleggen, dat alles binnen de normen valt. Als het om EM-normen gaat “zijn wij al het braafste jongetje van Europa”.

Rijsenhout geeft aan dat een aantal zorgen al in een veel eerder stadium gedeeld zijn en dat het opmerkelijk is dat TenneT er nu pas naar vraagt. Vanuit het dorp is er behoefte aan een breed onderzoek naar de impact die de bewoners verwachten van het station. Nog een keer uitleg waarom we onnodig ongerust zijn, gaat niet helpen, het maakt eerder boos.

Rijsenhout heeft contact gehad met de GGD. De GGD ervaart in de praktijk dat de normen onvoldoende zijn. Er is nog veel niet bekend en de ervaring leert dat zich ondanks de normen toch gezondheidsklachten voordoen (bijv. Vijfhuizen).

Bewoners hebben TenneT gevraagd waar zij terecht kunnen wanneer zij gezondheidsklachten krijgen. TenneT heeft hierop geantwoord dat zij zich tot de Servicedesk kunnen richten.

Rijsenhout geeft aan dat de sociale impact al lang begonnen is, terwijl er nog geen paal de grond in is. Mensen hebben al stressgerelateerde gezondheidsklachten. Er zijn al potentiële kopers van huizen afgehaakt vanwege de mogelijke komst van het station. Ouders geven nu al aan hun lidmaatschap aan de SCW op te zullen zeggen.

Rijsenhout geeft aan, dat een gedegen onderzoek naar de impact, waarin de belangen en zorgen van bewoners daadwerkelijk worden meegenomen, juist zal leiden tot draagvlak, wat de uitkomst dan ook moge zijn.

4. SIA

Dhr. De Groot licht vanuit zijn expertise toe dat ‘non technical risk’ het grootste risico is voor bedrijfscontinuïteit en reputatieschade. Vertrouwen in de overheid speelt bij de energietransitie een grote rol en neemt volgens het Sociaal Cultureel Planbureau al 10 jaar af. Bij Social Risk Management gaat het erom dat zorgen van de gemeenschap evenwichtig worden meegenomen. Ervaring leert dat bij een Joint Fact Finding meningsverschillen tussen initiatiefnemers en lokale gemeenschappen kleiner worden, door het opgebouwde vertrouwen zegeviert de rede. Gezamenlijk opstellen van passende maatregelen per effect leidt tot publieke acceptatie.

Dhr. De Groot haalt het beleid van Liander aan:

Alliander onderschrijft de OESO standaarden en als staatsonderneming ook de Corporate Governance Code. Deze standaarden schrijven een professionele beheersing van (sociale) risico's voor, die een significant effect op bedrijfsvoering en reputatie hebben.

In het jaarverslag van 2017 staat bij de plannen voor 2018 dat Alliander blijft werken aan verbetering en uitbreiding van het impactmodel, en dat aan het meten van sociale impacts voorrang wordt gegeven. In hoeverre voldoet Liander in dit project aan het eigen beleid?

TenneT geeft aan dat er uitgebreid geparticipeerd is d.m.v. info-avonden en dat ze bereid is in dialoog een oplossing te zoeken. Social Impact Assessment staat wat TenneT betreft niet op de agenda om te bespreken. Rijsenhout geeft aan dat tenminste in de eerste infoavond onvoldoende duidelijk is gemaakt welke omvang het trafostation zal hebben, waardoor pas in later stadium de onrust daarover in Rijsenhout is ontstaan.

Dhr. De Groot geeft aan dat antwoorden op vragen steeds binnen keurige formele kaders komen, maar dat dat niet bijdraagt aan vertrouwen en draagvlak. Beleid moet op projectmanagementniveau worden uitgevoerd. Het verder ontwikkelen van social impacts in het impactmodel is een goede zaak en het zou mooi zijn als deze in dit project kunnen worden getest. Vanuit Risk Management gezien heeft gebruik van de doordrukingsmacht zoals TenneT die voorstaat, vooral negatieve gevolgen.

Rijsenhout geeft aan dat ondanks het overleg van vorig jaar juli, waarin suggesties voor de communicatie gedaan zijn, de laatste brief wederom in zeer beperkte kring verspreid is. Bovendien komt het woord 'bewoner' in de communicatie nergens voor.

Gedurende de looptijd van het heroverweging door Liander/TenneT en de second opinion door de gemeente zijn de bewoners echter niet één keer geraadpleegd.

Rijsenhout wil dat de zorgen van de bewoners degelijk onderzocht worden en meegenomen in het project.

Voor TenneT/Liander is dit niet aan de orde. Zij vragen wat de zorgen zijn, dan kunnen ze het nog een keer uitleggen.

De Groot wijst op de internationale transformatie van omgevingsmanagement van Decide Announce Defend (DAD) naar Meet Understand Modify (MUM).

Partijen in het bestuurlijk overleg zijn: Gemeente, Gebiedsontwikkelaars, Schiphol, Ministerie van I&W en Ministerie van EZ & Klimaat. Bewoners zitten structureel niet aan tafel.

Resultaten van de onderzoeken worden samengebracht in het Bestuurlijk Overleg op 28 maart en daarna volgt besluitvorming.

Rijsenhout zal de Raad informeren voor het besloten overleg met het College op 22 maart.

De vergadering sluit om 14.10 uur.